

TREIN

SCRIPT

*

muziektheater voor koor, koorsolisten en piano
in opdracht van vrouwenkoor *Fem@il* in Almere

*

scenario: *Wilbert Friederichs*

muziek: *Jetse Bremer*

nijmegen, januari 2002

DEEL 1

I - Vertrek

[Een aantal vrouwen zit in een treinwagon. Op een klok staat ook de datum: 9 maart 2003. Vlak voor het vertrek komt een groep van een stuk of acht vriendinnen aangerend. Met tassen, een gitaar en veel herrie nestelen ze zich op de vrije plaatsen. Gefluit; de trein zet zich in beweging.]

Lied: Met vriendinnen op stap / Bestemmingen

- Vriendinnen* Dit is het leukste wat je kunt verzinnen: A
op een doordeweekse dag
als het eigenlijk niet mag
gaan stappen met een stuk of wat vriendinnen.
Te veel kopen in de stad
even lopen op het wad –
je weet gewoon niet waar je moet beginnen;
met je vriendinnen
op pad.
- Zorger* Ik wou dat ik vriendinnen had, maar nee B
ik heb een man, een dochter en een hondje.
Dat klinkt wel leuk, maar valt niet altijd mee,
mijn leven draait maar in hetzelfde rondje.

Vandaag ben ik ook eigenlijk te moe
toch moet ik even naar mijn moeder toe.
- Vriendinnen* Het maakt niet uit hoe lang we moeten rijden A
naar St Juttem of Terhaar,
want we reizen met elkaar,
om nieuwtjes en om vlaaien aan te snijden.
Geen geschool of gekantoor
geen geoefen en gekoor.
Je gaat er dwars door polders en door weiden
met alle meiden
vandoor.
- Klager* U hebt tenminste nog een moeder maar B
mijn ouders zijn al jaren overleden.
Mijn tweelingzusje is een beetje raar.
Ik had een poes, maar die is overreden.

Nu moet ik naar mijn ortho-therapeut
die zocht voor mij twee nieuwe heupen uit.
- Vriendinnen* Het liefste zou je helemaal verdwijnen, C
nooit meer werken, nooit meer zorgen, nooit meer lijnen,

het hele leven
een grap;

Trotse ma Ach gaat u winkelen? Wij ook, hè meid? B
Met haar kun je je overal vertonen
want zij is nú al uit de puberteit,
hè meid? En gaat dus zelfstandig wonen.

Ach ja, ook kleine meisjes worden groot...

Dochter ...en voor hun moeder schamen ze zich dood!

Vriendinnen ...dan voelt het als heldinnen en vorstinnen C'
die gezamenlijk de wereld overwinnen;
met je vriendinnen
op stap.
Met je vriendinnen
op stap.

[Sommigen keuvelen door. Anderen staren voor zich uit of lezen een boek of krant].

II – De trein stopt

[Onverwacht staat de trein stil, midden in een weiland. Over de intercom klinkt een onverstaanbare stem van de conducteur. Na een enkele kreet van afgrijzen pakken alle vrouwen hun mobieltje.]

Lied: Mobielebelle

Allen tuut tuut tuut tuut, tuut tuut tuut tuut
Met mij...
Hoi hoi..
bla ba, bla ba, blabedabedaba
Met mij...
hebbe lebbe lebbe lebbe
rebbe debbe debbe
tuut tuut tuut tuut, tuut tuut tuut tuut
Met mij...
Hoi hoi.
tistoch tistoch tistoch
neeeeeee!
dikkie dikkie dabe dabe dee
dabe dabe
Doei!
tuut tuut tuut tuut, tuut tuut tuut tuut
bla bla bla
Hoi hoi, hoi hoi
Doei!
Doei, doei!
tuut tuut tuut tuut, tuut tuut tuut tuut

[Uiteindelijk vallen alle telefoons uit. De ontvangst laat het afweten.]

Lied: Te laat

Allen Dit kan niet A
dit mag niet,
nou komen we te laat.
O jee,
o nee,
nou komen we te laat.
Dat gedonder, waarom rijdt
onze trein nou nooit op tijd?
Het wordt zo laat,
we komen allemaal te laat.

Therapeuten Te laat zijn is een primitieve angst B (zie Lied 1)
het sluit je als het ware even buiten.
Maar haasten duurt uiteindelijk het langst.

Vriendin Wat lullen jullie?

Therapeuten Wij zijn therapeuten!

We wilden naar een duur betaald congres,
maar geven jullie hier nu gratis les!

Allen Dat kan wel A
dat zal wel,
toch komen we te laat.
O jee,
o nee,
nou komen we te laat.
Dat gedonder met die trein
die nou nooit op tijd kan zijn.
Het wordt zo laat,
we komen allemaal te laat.

Zorger En wie zorgt er nou voor mijn moeder? *[gesproken]*

III – De tijd verstrikt

[Als de trein na enige tijd nog steeds niet doorrijdt wordt de stemming gelaten. Iemand leest hardop een stuk uit de Rails.]

Dialoog: Rails

Vrouw **Met Rails aan tafel**
Van onze culinaire redactie
De trein brengt u waar u niet gaan kunt. Verwen uzelf of uw partner met een arrangement in delicatessensfeer waar Michelinsterren als

speldenprikjes op uw ogen dansen, waar de maag over uw lichaam heerst als een jonge god over zijn aardse concubines.

Ganzenbabybiljetjes in margarinetaart. Uilenleversoufflé en kikkererwtentootjes op een bedje van gespreide amandelresten. Eet wat uw favoriete filmster nog zou laten staan.

Vul nu de bon in en neem er zelf ook een.

Allen Honger!

Lied: Eetbaar

– intro

Zorger Wie wil er een twix? A

Vriendinnen Nee twix is toch niks.
Wij hebben nog Limburgse vlaaien!

Zorger Ik heb ook een nuts. A

Vriendinnen Bekijk het eens, nuts!

Klager Waarom nou geen bounty of lion?

Vrouw 1 En ik heb een snickers. B

Allen In kingsize formaat?

Vrouw 1 Nee...

Allen ...heb je niks dikkers?

Vrouw 2 Een snickers volstaat!

Vrouw 3 En bruinbrood met kaas? C

Allen Wat?

Vrouw 3 En bruinbrood met kaas?

Allen Niks anders?

Vrouw 3 Helaas!

Allen Nou ja, dan maar brood
je wilt toch niet dood?
Want of het nu komt uit de lengte of breedte,
je moet eten.

Therapeuten Nee, niet in het orale blijven blijft hangen,
dan houdt het eten jou toch in zijn greep?

Niets is er zo dwangmatig als verlangen.
Dus...nou ja goed, wie heeft er nog een reep?

Lied: Eetbaar

– *lied*

Allen Het is eetbaar A
dus is het eetwaar.
Al zijn de extra calorieën meetbaar.
Een pondje meer, desnoods een pond
een beetje vrouw is lekker rond.
Wat dacht je dan? Ja, eet maar, eet maar.
Eet maar lekker, eet maar op
en vergeet maar.

Ensemble Wat valt er hier nog allemaal te snaaien? B
Een twix, een nuts, een kitkat of een lion?
In treinen noch in auto's noch in trams
kan ik reizen zonder mars of m&m's.

Allen Het is eetbaar A
dus is het eetwaar.
Al zijn de extra calorieën meetbaar.
Een pondje meer, desnoods een pond
een beetje vrouw heeft toch een kont?
Wat dacht je dan? Ja, eet maar, eet maar.
Eet maar lekker, eet maar op
en vergeet maar.

Ensemble Een twix, een nuts, een lion of een kitkat, B
of eerst een chocolaatje want ik zit net.
Verwacht van mij niks leuks of iets adrems,
zonder flikken, zonder mars of m&m's.

***

<*Zorger* En wie kookt er nou voor mijn moeder?>

[Een van de vrouwen komt uit het toilet.]

Vriendin 1 Er is maar één wc voor ons
en die stinkt naar man!

Vriendin 2 O als het lang gaat duren, dan...
Heeft iemand nog tampons?

[Van alle kanten wordt met tampons en maandverband gesmeten.]

Lied: Tot het overgaat

Ensemble Spiegeltje, spiegeltje aan de wand A

wie heeft hier het mooiste maandverband?

Allen De slechten en de goeien, B
ja iedereen moet vloeien –
tot het overgaat.

De lelijken, de mooien, B
ze gaan over de rooie –
tot het overgaat.

De slimmen en de gekken B
wat doen ze tegen lekken
tot het overgaat?

Ensemble Wat heb je daar nou voor een ding A
en past dat ook nog in een string?

Allen Met vleugeltjes of randjes B
van zijde of met kantjes –
tot het overgaat.

Kom op, niet zeuren, meidje B
daar springt al weer een eitje –
tot het overgaat.

Al loop je leeg van onder B
een vrouw kan toch niet zonder –
tot het overgaat.

Ensemble Je kunt er niks aan doen, mevrouwtje A
je leven hangt soms aan een touwtje.

Allen Tot het overgaat, C
Tot het overgaat.

IV – Mannen

Vrouw Wat dat betreft zou ik wel een man willen zijn. *[gesproken]*

Anderen Hè?

[Er wordt flink, dus voor het publiek onverstaaanbaar, door elkaar gepraat over mannen.]

Lied: Mannen, mannen

Allen Ze zijn helaas onmisbaar A
voor een beetje nageslacht,
maar soms wens je ze uitwisbaar;
God heeft echt niet nagedacht.

Wie schept er nou een wezen
met zo'n slangetje eraan
dat de hele dag moet vrezen
niet meer recht te kunnen staan? A

Want is het dan geen dwaling
van de allerhoogste geest
dat een man zonder zijn paling
noch een vrouw was, noch een beest? A

Mannen, mannen –
despoten en tirannen
en gewoonlijk ook ontrouw. B

Mannen, mannen –
gespierd maar nooit ontspannen
hé, wat moeten jullie nou? B

Ze weten alles beter
en ze weten hoe het moet
maar ze deugen voor geen meter
als er het er een keer toe doet. A

Ze tonen enthousiasme
als je klaarstaat zonder jurk
maar na anderhalf orgasme
volgen nachten van gesnurk. A

Ze zouden eens een keertje
moeten baren voor de gein,
maar dat kan niet want meneertje
zijn jong heertje is te klein. A

Mannen, mannen –
je zou ze graag verbannen
naar een kelder of een kooi. B

Mannen, mannen –
al helpen ze bij panne
en zijn billen soms wel mooi. B

[Het wordt rustig. Men begint zich een beetje zorgen te maken.]

Vrouw 1 Ja maar...

Vrouw 2 Ja maar...

<Zorger Mijn moeder heeft nooit een man gehad.>

Vrouw 3 Ja maar...

Lied: Zonder ons

Allen Maar zouden ze het zonder ons wel redden? A
Wie doet de was, de afwas en wie strijkt?
Wie voert de hamsters, wie verschoont de bedden?
Want als we eens een keertje wegzijn blijkt
dat een man in huis toch heel wat anders kijkt.
Dan loopt het zeker in het honderd, wedden?
Zouden ze het zonder ons wel redden?

Ach ja, ze zijn ge-e-man-ci-peerd, B
tenminste sommigen.
Maar binnenskamers gaat het toch verkeerd
O gut, dat dommige:
van witte was bij bonte,
van vuile sokken aan,
van kerriesaus met klonten,
van gas aan laten staan.
Een man met spons en zeem lijkt wel modern
maar het blijft toch echt een klungel, in de kern.

Nee, zou het zonder ons een beetje lukken? A
Of voelen ze zich nu juist op hun best?
Dan *valt* er maar eens wat servies aan stukken,
dan *is* de trui maar in de was verpest.
Hij haalt een zak patat en voor de rest
zal hij zich van de huishoudtaken drukken.
Zonder ons zal het hem heus wel lukken.

Dan is hij even af van het gezeur B
en van het foeteren.
Dan heeft hij heel de dag een goed humeur,
hij mag computeren.
Geen 'eerst gezellig praten',
geen 'maak het niet te laat',
geen 'drink, maar wel met mate',
geen 'vuilniszak op straat'.
Want leven zonder vrouw is hem een straf
ookal is tie zonder ons soms beter af.

[Twee vrouwen moeten hierom lachen.]

Lied: Van vrouwen houwen

2 vrouwen Je ziet het er gewoonlijk niet aan af. A
Ze doen en ogen als gewone vrouwen:
er wordt verleid, gevoosd, gevrijd, gebloed
door vrouwen die alleen van vrouwen houwen.

Vaak zijn ze mooi, voor mannen dus een straf, A
wat moesten zij hun liefde vaak berouwen.
Wat hadden ze toch graag geminnekoosd
met vrouwen die alleen van vrouwen houwen.

Jawel, al scheid je koren van het kaf, A
met zulke wezens valt niks op te bouwen.
Ze zijn ons te eenzijdig; kom, en proost
op vrouwen die alleen van vrouwen houwen.

Het is een zware weg van wieg tot graf. B
Gelukkig vinden wij tenminste troost
bij vrouwen die alleen van vrouwen houwen.

*[Facultatief: hier kan het lied **De Glimlach van zo'n kind**. Het kan ook in de tweede helft of helemaal vervallen. Zie onderaan.]*

V – Het duurt te lang

[De trein blijft maar stilstaan. Een enkeling wijst op al het moois buiten.]

Lied: Dat is natuur

Soliste Wat ligt daar toch een mooi tapijt, A
zo groen als ooit mijn onschuld was.
Wie raakt er nou zo'n vloerkleed kwijt?

Allen Dat hoort zo; het heet *gras*!

Soliste O ja? Dan is het toch dat wat ze...
noemen ze dat niet...

Allen ... natuur?

Soliste Ja, natuur, ik ben een stadse
maar ik snap het op den duur.

En met die bolle wangen dan, A
die kijkt zoals mijn zwager Ruud.
Toch is het niet bepaald een man.

Allen Nee nee, dat is een *fuut*!

Soliste O ja? Dat is dus toch dat wat ze...
kom, hoe heet het...

Allen ... de natuur?

Ja, natuur, ik ben een stadse
maar ik leer het op den duur.

Die paal met die tentakels daar
die lijkt een beetje op mijn oom
alleen een beetje minder zwaar. A

Allen Dat klopt, het is een *boom!*

Soliste O ja? Dat is dus toch weer wat ze...
hoe ook weer, eh...?

Allen ... de natuur!

Soliste Ja, natuur, ik ben een stadse
maar heb veel geleerd dit uur.

[Ze worden somberder.]

Lied: Als ze ons vergeten

Allen Als ze ons nou eens vergeten
wat komt er dan van ons terecht?
Wordt er met honden gezocht of gedregd
of zouden ze het nog niet weten?
Nee laat maar, ze zijn ons vergeten. A

Oehoe oehoe
Aahaha mmm B

Vinden ze ons pas na weken
een trein vol met vrouwen in nood?
Ruikt het hier dan naar verrotting en dood,
is dan net de laatste bezweken?
Ze vinden ons toch pas na weken. A

Oehoe oehoe
Aahaha mmm B

Gaan we nou samen ten onder?
Dat hadden we anders gedacht.
Worden we allen niet ergens verwacht?
Gebeurt er misschien nog een wonder?
Nee, straks gaan we samen ten onder. A

Oehoe oehoe
Aahaha mmm B

Ze zijn ons vergeten,
ze zijn ons vergeten. coda

VI – De krant

[De gitariste pakt haar instrument om de anderen op te beuren. Ze wordt onderbroken door iemand die hardop voor gaat lezen uit de krant.]

Dialoog: De krant

Voorlezer: Wagon met vrouwen
verdwijnt spoorloos

Van onze verslaggever

UTRECHT - Een treinstel met minstens zestien reizigers aan boord is gistermorgen ergens op het traject Namaken-Vingerloo in het niets verdwenen.

De machinist merkte bij aankomst in Vingerloo dat de trein korter was dan bij het vertrek. Aanvankelijk werd aangenomen dat de wagon alleen maar was losgeraakt en ergens op het traject stil zou staan, maar de inderhaast gealarmeerde spoorwegpolitie kon na een grondige speuractie niets vinden.

De NS tast in het duister omtrent het lot van de treinwagon die naar verluidt geheel met vrouwen bevolkt was. Op station Utrecht is een crisiscentrum ingericht; in het Wapen van Namaken worden bezorgde familieleden opgevangen.

Zie ook pagina 3: Terroristische aanslag of feministisch complot?

Pagina 7: "Ik had haar nog zo gezegd de tram te nemen",
huilt Jacob Bebbelaar

Analyse: Mysterie van verdwenen trein knaagt aan troon
Beatrix

[Even is het doodstil.]

Vrouw 1 Wat een onzin!

Vrouw 2 Je verzint het gewoon: als ze ons kwijt waren kon dat nooit nou al in de krant staan.

Vrouw 1 "Jacob Bebbelaar", zo heet toch niemand?

Vrouw 3 Dat is mijn man... en ik heb deze dame nog nooit gezien.

Vrouw 2 Geef op die krant!

[De Voorlezer weigert.]

Lied: Vrouw en vertrouwen

Voorlezer Geloven jullie mij niet?

[gesproken]

Als vrouwen elkaar niet meer vertrouwen dan blijf je nergens, kom je nergens. Waar moet je dan op bouwen?	[lied]	A
Wat vrouwen samen hebben is bijzonder. Ze hebben van zichzelf een hoop respect. Er wordt wel eens geroddeld en gekwekt, en jaloezie heeft er een hoop genekt, Maar toch: wat vrouwen hebben is bijzonder. Zonder dat gaan we ten onder.		B
Als vrouwen elkaar niet meer vertrouwen dan blijf je nergens kom je nergens. Waar moet je dan op bouwen?		Ar
De band die vrouwen hebben is een wonder, in nood misschien het enige dat telt; al word je wel eens op de proef gesteld: soms kun je ze wel schieten, maar toch geldt: de band die vrouwen hebben is een wonder. Zonder dat gaan we ten onder.		B extra
Als vrouwen elkaar niet meer vertrouwen dan heb je geen vriendin, dan stort de wereld in.		coda

--- PAUZE ---

DEEL 2

VII – Ruzie

[De vrouwen staan vertwijfeld voor de ramen van de coupé. De gitariste wil de boel opfleuren met een dom...]

Lied: Rozen van vuur

[Dit kan de canon 'Rozen van vuur' zijn, maar ook een ander oubollig liedje. Ze wordt onderbroken door haar vriendinnen.]

Lied: Vriendenruzie

<i>Vriendin 1</i>	Hou nou toch eens op met zingen, gooi die banjo uit het raam!	A
<i>Vriendin 2</i>	Wees nou kalm, in vredesnaam.	
<i>Vriendin 3</i>	Jij moet je er weer tussendringen!	
<i>Therapeuten</i>	Dames, meiden...	B
<i>Vriendinnen</i>	Donder op!	
<i>Vriendin 3</i>	Leuk hoor, met de trein gaan stappen wie kwam op zo'n slim idee?	A
<i>Vriendin 4</i>	O, en wie wou per se mee?	
<i>Vriendin 3</i>	Hé, straks vallen d'r hier klappen!	
<i>Therapeuten</i>	Dames, meiden...	B
<i>Vriendinnen</i>	Donder op!	
<i>Therapeuten</i>	Maar meiden, zie dit toch eens als een sessie, een kans om met jezelf en met elkaar een nieuwe vorm te vinden om agressie te zien als een ik-hou-van-jou-gebaar.	C-
<i>Vriendinnen</i>	Donder op!	

VIII – Einstein

[Ondertussen leest de Voorlezer onverstoorbaar verder. Steeds meer vrouwen kijken naar haar.]

<i>Vrouw 1</i>	Wat staat daar op de achterkant van die krant?
<i>Voorlezer</i>	Eens kijken...
	Nederland met 9-0 ten onder in oefeninterland
	<i>Van onze sportredactie</i> Wat volgens coach Dick Advocaat een peuleschil zou worden is gisteravond uitgelopen op een jammerlijke mislukking. Nederland ging met 9-0 onderuit in en tegen Andorra. Vooral Kluivert...
<i>Vrouw 2</i>	Die wedstrijd is toch pas vanavond?
<i>Vrouw 1</i>	Ze zit ons gewoon op te naaien!

Vrouw 3 Maar als ze nou eens gelijk heeft?

Vrouw 4 Dan zouden wij...

Vrouw 3 Dan zijn we nou...

Vrouwen Waar zijn we dan?

Lied: Bede tot Einstein

<i>Allen</i>	We zijn het even kwijt, gedesillusioneerd. Heeft Einsteins relativiteit zich tegen ons gekeerd?	A
	En kromt de ruimte zich ineens naar de verkeerde kant? Bedacht een grapjas iets gemeens of is dit Wonderland?	A'
	Is dit het slotstuk uit de evangeliën, of zijn we nou gekidnapt door een alien?	B
	Geen mens, geen wezen geeft ons nog respons: waarheen, waarvoor, waarom nou net met ons?	B'
	We deden vast iets doms en krijgen nu ons deel. Of leven alle vrouwen soms een uur per dag te veel?	A
	Dan houden we het overzicht: dan leefden we te vlug en schieten na een dag wellicht weer een dimensie terug.	A'
	De waarheid is gehuld in grauwe nevelen. We hebben tijd om een gebed te prevelen.	B
	Dus heb erbarmen, Einstein sta ons bij: waarheen, waarvoor en waarom nou net wij?	B'

Dialogoog: Natuurkunde

Hoogleraar Ik ben afgestudeerd in de theoretische natuurkunde en het lijkt me a priori onmogelijk wat hier nu wordt gesuggereerd. Maar gezien de onbekende constanten vlak na het ontstaan van het heelal in relatie met de kwantum-mechanica en de recente ontwikkelingen in het denken over de snaartheorie waarover *Nature* vorige week nog een overigens heel lezenswaardig artikel had, is het niet op voorhand uit te sluiten dat...

Vrouw 2 Dat we in de verkeerde tijd zijn beland?

Vrouw 1 Door de bank genomen kan dat zelfs in het na-Newton-tijdperk niet maar...

Vrouw 3 We gaan dus dood?

Vrouw 1 Dat is geen *conditio sine qua non* voor een conversie in de tijd, maar...

[De vrouwen keren zich van haar af.]

Lied: Wat blijft er over?

Allen Wat blijft er over?

Gaan wij terug naar de aanvang van het al naar de allereerste knal waaruit de tijd is voortgekomen? A

Wat blijft er over?

Krimpt de dag tot een seconde in elkaar, de historie tot een jaar, en lossen wij dan op in dromen? A

Wat blijft er over?

Zijn we straks alleen maar een gedachte een gedachte in het hoofd van iemand die ook zelf alleen bestaat in fantasie? Maar van wie? B

Wat blijft er over?
Waar blijven wij?
Wat blijft er van ons over?

Dus heb erbarmen, Einstein sta ons bij: waarheen, waarvoor en waarom nou net wij? *[bede]*

***

Zorger Hoe het ook is of het ook zij:
mijn moeder kan niet zonder mij.

Klager Ik wist het wel: 't is altijd wat.
We gaan eraan en dat is dat.

[Een vrouw krijgt het benauwd. Ze sloopt een stuk van het interieur en probeert een ruit in te gooien.]

Lied: Ik wil eruit

<i>Soliste</i>	Ik wil eruit houd me niet vast. Ik voel me opgesloten in een kast. Laat me eruit ik moet naar buiten. Nog even en dan spring ik door de ruiten.	A A'
	Dit is erger dan de allerzwaarste straf de wanden komen steeds meer op me af.	B
	Ik wil eruit uit al dit blik. Dit duurt me nou al veel te lang, ik stik! Laat mij eruit laat me niet zakken. Nog even en de dood krijgt mij te pakken!	A A'extra
	De wanden komen steeds meer op me af dit voelt vast veel benauwder dan een graf.	B
	Ik wil eruit. Laat me eruit!	

IX – Sterke vrouwen

Lied: Allemaal psychisch

<i>Therapeuten</i>	Ach ja, claustrofobie is een soort faalangst; je lijdt dus aan een ruimtelijk complex. Zoals een ander lijden kan aan paal-angst voor hier niet te benoemen soorten sex.	A
<i>Therapeut 1</i>	Het lijkt een vreemd verhaal maar het is psychisch allemaal. We ondergaan een nood-metamorfose.	B
<i>Therapeut 2</i>	We laten onze psyche voor ons liegen en bedriegen, zo'n angst is echt niet meer dan een psychose.	B
<i>Samen</i>	Kom op en zie je weerstand onder ogen, want dat is volgens ons waar het op duidt. Je schiet in het verzet, maar moet gedogen. Dan komt het goed – <i>oh, wie haalt ons hieruit?</i>	A
<i>Vrouwen</i>	Het was toch psychisch allemaal?	

Therapeuten Jawel, maar dit is niet normaal!

[Anderen sussen de groeiende paniek door het over een ander boeg te gooien.]

Lied: Sterke vrouwen

<i>Ensemble</i>	Catharina de tsarina noemen ze De Grote. Ze at je rauw. Het was een vrouw, maar wel een vrouw met kloten.	A
<i>Allen</i>	Sterke vrouwen – je krijgt ze d'r niet onder. Sterke vrouwen – de wereld kan niet zonder sterke vrouwen; sterke vrouwen.	<i>[refrein]</i>
<i>Ensemble</i>	En Beatrix is ook niet niks: die heerst toch als geen ander. Wat zij niet kan! Dat kan een man noch Willem-Alexander.	A
<i>Allen</i>	Sterke vrouwen – <i>etcetera</i>	<i>[refrein]</i>
<i>Ensemble</i>	En dan Jeanne d' Arc die in ons park een beeld kreeg voor d'r eigen. Ze zag en kwam en vatte vlam maar was niet klein te krijgen.	A
<i>Allen</i>	Sterke vrouwen – <i>etcetera</i>	<i>[refrein]</i>
<i>Ensemble</i>	En Maria, (zeker, die ja) gaf een zoon het leven. Ze was als maagd erbij gevraagd en is dat ook gebleven.	A
<i>Allen</i>	Sterke vrouwen – je krijgt ze d'r niet onder. Sterke vrouwen – de wereld kan niet zonder sterke vrouwen;	<i>[refrein]</i>

sterke vrouwen, *als wij!*

X – Ontgoocheling

Lied: Had ik maar

Soliste Had ik vanmorgen maar gezegd:
ik meende het niet echt
toen ik je gisteravond zei:
ach, kreeg je maar de pleuris. A

Allen Had ik maar,
had ik maar.

Soliste Had ik vanmorgen maar gezegd:
je weet toch hoe ik ben;
dat ik je soms kan haten en
dat dat gewoon gezeur is. A'

Allen Had ik maar,
had ik maar.

Soliste Ik krijg geen kans meer om het uit te leggen:
ach joh, ik klier maar wat. B
Ik krijg geen kans meer om een keer te zeggen
je bent me dierbaar, schat.

Samen Had ik maar,
had ik maar.

Lied: Ik geef nog niet toe – duet

Dochter Ik wil nog niet dood,
ik geef nog niet toe; A
het leven houdt vast nog veel heerlijkks verborgen.
we komen er toch wel weer uit?

Moeder O ja hoe?

Ach was ik maar dood,
ik ben al zo moe A'
van vruchteloos zoeken en zuchten en zorgen.
Ik ga wel, ja liever vandaag nog dan *morgen...*

Dochter ...want *morgen* ligt alles nog open. AB
Ik geef nog niet toe,
ik wil nog niet dood.
Hoe kun je nu stoppen met willen, met *hopen?*

Moeder Nee *hopen*, dat ben ik verleerd, AB'

ik ben in het leven
steeds achtergebleven
wat heb ik dan nou gepresteerd?

[door elkaar, duet]

Dochter Je moet blijven hopen
geef toch niet op. C

Moeder Mijn tijd is verlopen
hou toch eens op. C

[Iedereen raakt meer en meer in de war. Als de Voorlezer opstaat om naar de wc te gaan wordt haar bagage onderzocht om de krant te bemachtigen. Ze komt terug met een heel klein snippertje in haar hand.]

Voorlezer Zochten jullie dit?
Wat jammer nou, ik heb de rest net gebruikt.

[Het volgende lied richt zich tegen de Voorlezer.]

Lied: De mens een dier

Allen Al hebben we hersens gekregen
als homo sapiens,
je komt jezelf als mens
in noodgevallen tegen. A

We willen toch het liefst het einde halen?
Al moet een ander daar dan voor betalen. B

Dan gaat de beschaving verloren
dan helpt de wet geen zier.
Dan blijkt de mens als dier,
als beest te zijn geboren. A

We willen toch het liefst het einde halen?
Al wordt de zwakste schakel dan vermalen. B

De sterkste heeft zo haar rechten
heeft Darwin ooit verklaard.
Ontdek je ware aard,
al moet je er voor vechten. A

We willen toch het liefst het einde halen,
als zusters en desnoods als kannibalen? B

[In een vechtpartij wordt de Voorlezer gepakt en vastgehouden om te worden opgegeten. Een zakmes wordt geopend.]

XI – Op gang

[Dan klinkt ineens weer de (onverstaanbare) stem van de conducteur en zet de trein zich in beweging. Men kijkt verdwaasd rond. Het slachtoffer wordt losgelaten. Ieder zoekt haar eigen plaatsje weer op. Langzaam komt de stemming terug.]

Lied: Zie je wel?

<i>Allen</i>	Zie je wel? Zie je wel? Er zat gewoon een storing in de rails of in de lijn.	A
	Zie je wel? Zie je wel? Dat is juist de bekoring van het reizen met de trein.	A
	Je bent verlost van partner of gezin, van soaps en van de schreeuwende reclame. Dan ben je nou eens onderling en samen, iedereen is je vriendin.	B
	Zie je wel? Zie je wel? De tijd loopt in beginsel toch van hier gewoon naar daar?	A
	Zie je wel? Zie je wel? Dat mens met haar verzinzel is onnozel of half gaar.	A
	Je bent vriendinnen voor altijd, maar toch heeft iedereen haar minnen en haar plussen; je hebt er hier zelfs exemplaren tussen die echt geilen op bedrog!	
	Zie je wel? Zie je wel?	

[Men kijkt naar haar:]

XII – Bestemming

[De trein komt aan. De Vriendinnen stappen vrolijk uit, terwijl ze het beginlied herhalen met aangepaste tekst. De anderen voegen zich stuk voor stuk bij hen, de een aarzelend, de ander enthousiast.]

Lied: Met vriendinnen op stap – reprise, aangepaste tekst

<i>Vriendinnen</i>	Dit is het leukste wat je kunt verzinnen:	A
--------------------	---	---

op een doordeweekse dag
als het eigenlijk niet mag
gaan stappen met een stuk of wat vriendinnen.
Al ben je soms de tijd
of je verstand een beetje kwijt,
je kunt toch weer van voor af aan beginnen;
met je vriendinnen
op pad.

- Zorger* Ik denk dat ik eens meedoe voor een keer. B
En moeder zie ik morgen dan wel weer.
- Klager* Mijn moeder en mijn poes zijn dood, dus hé, B
kan ik vandaag misschien met jullie mee?
- Vriendinnen* Het maakt niet uit hoe lang we moeten rijden A
want een uurtje met elkaar
lijkt een maand, een half jaar!
Je stelt het punt uit dat je weer moet scheiden.
Want je wil niet naar kantoor,
naar je school of naar je koor.
Je gaat er als het kan door alle tijden
met alle meiden
vandoor.
- Trotse ma* En wij...
- Dochter* Je doet maar ma, ik sluit me aan. B
- Trotse ma* Nou ja, dat kan ik dan toch niet weerstaan?
- Vriendinnen* Het liefste zou je helemaal verdwijnen, [Even schrik, maat rust]
nooit meer werken, nooit meer zorgen, nooit meer lijnen,
het hele leven
een grap;
- Therapeuten* Congressen over stress en faalangst, Freud – B
het echte leven leer je daar toch nooit?
- Vriendinnen* ...dan voelt het als heldinnen en vorstinnen C'
die gezamenlijk de wereld overwinnen;
met je vriendinnen
op stap.
Met je vriendinnen
op stap!

[Ze zijn nu bijna allemaal af. De Voorlezer hield zich ondertussen afzijdig. Ze was bezig een krant in kleine reepjes te scheuren die ze in de afvalbak gooit. De klok verspringt een dag: van 8 naar 9 maart 2003.]

Wilbert Friederichs © januari 2002